

EBA/GL/2026/01

2026 m. sausio 9 d.

Gairės

kuriose apibrėžiami Reglamento
(ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies
18 punkte nurodytų veiklų nustatymo
kriterijai

1. Prievolė laikytis gairių ir apie tai pranešti

Šių gairių statusas

1. Šiame dokumente pateiktos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstoma EBI nuomonė dėl tinkamos priežiūros praktikos Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma konkrečioje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pavyzdžiui, iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės yra visų pirma skiriamos įstaigoms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ne vėliau kaip 04.05.2026. privalo EBI pranešti, ar laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Jeigu kompetentingos institucijos iki šio termino nepateiks jokio pranešimo, EBI laikys, kad jos gairių nesilaiko. Pranešimus reikia siųsti užpildžius EBI svetainėje pateiktą formą su nuoroda „EBA/GL/2026/01“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, turintys reikiamus įgaliojimus pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingų institucijų vardu. Apie visus gairių laikymosi pasikeitimus taip pat būtina pranešti EBI.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal 16 straipsnio 3 dalį.

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2. Dalykas, taikymo sritis ir apibrėžtys

Dalykas

5. Šiose gairėse pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 5 dalį apibrėžiami kriterijai, pagal kuriuos nustatomos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 18 punkte nurodytos veiklos, kad būtų galima nustatyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 18 punkte apibrėžtą papildomas paslaugas teikiančią įmonę (toliau – papildomas paslaugas teikianti įmonė).

Taikymo sritis

6. Šios gairės taikomos atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 575/2013 pirmos dalies II antraštinėje dalyje nustatytą taikymo lygį.
7. Šios gairės taikomos bet kurios įmonės priskyrimui prie „papildomas paslaugas teikiančių įmonių“ pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 18 punktą.

Kam skirtos šios gairės?

8. Šios gairės skirtos Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 punkto i ir viii papunkčiuose apibrėžtoms kompetentingoms institucijoms, Reglamento (ES) 2023/1114 3 straipsnio 1 dalies 35 punkte apibrėžtoms kompetentingoms institucijoms ir Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 1 dalyje apibrėžtoms finansų įstaigoms.

Sąvokų apibrėžtys

9. Jei nenurodyta kitaip, Reglamente (ES) Nr. 575/2013, Direktyvoje 2013/36/ES arba Direktyvoje 2013/34/ES vartojamos ir apibrėžtos sąvokos šiose gairėse turi tokią pačią reikšmę.

3. Įgyvendinimas

Taikymo terminas

10. Šios gairės taikomos nuo 04.05.2026.

4. Gairės dėl papildomas paslaugas teikiančių įmonių

4.1. Bendrosios nuostatos

11. Įmonė neturėtų būti laikoma teikiančia papildomas paslaugas, jeigu tenkinama viena iš šių sąlygų:
 - a. ji yra vien pramonės kontroliuojančioji bendrovė, specialios paskirties pakeitimo vertybiniais popieriais subjektas, draudimo kontroliuojančioji bendrovė, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/138/EB 212 straipsnio 1 dalies f punkte, arba mišrią veiklą vykdanči draudimo kontroliuojančioji bendrovė, kaip apibrėžta minėtos direktyvos 212 straipsnio 1 dalies g punkte, išskyrus atvejus, kai mišrią veiklą vykdanči draudimo kontroliuojančioji bendrovė turi patronuojamąją įstaigą; arba
 - b. ji jau atitinka Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 3, 26 ir 27 punktuose pateiktą institucijos, finansų įstaigos ar finansų sektoriaus subjekto apibrėžtį dėl bet kokios priežasties, išskyrus tai, kad ji yra papildomas paslaugas teikianti įmonė.
12. Įmonė, kuri papildomas paslaugas teikia remdamasi įstaigos konsoliduota būkle, bet kurios kitos įmonės atžvilgiu turėtų būti laikoma papildomas paslaugas teikiančia įmone.

4.2. Kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kokios veiklos laikomos tiesioginiu bankininkystės veiklos išplėtimu pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 18 punkto a papunktį

13. Veikla, kuri turi esminės reikšmės pagrindinių banko paslaugų, nurodytų Direktyvos 2013/36/ES I priedo 1, 2 ir 6 punktuose, vertės grandinei, turėtų būti laikoma tiesioginiu bankininkystės veiklos išplėtimu. Tai tokios veiklos:
 - a. komercinių arba būsto paskolų arba indėlių maklerio paslaugos;
 - b. paskolų aptarnavimas, įskaitant atvejus, kai tokią veiklą vykdo kredito administratoriai, apibrėžti Direktyvos (ES) 2021/2167 3 straipsnio 8 dalyje;
 - c. atskirų įstaigos ar finansų įstaigos klientų kreditingumo vertinimas;
 - d. skolos išieškojimas;

- e. įkaito vertinimas;
 - f. perimto turto įsigijimas, nuosavybė, valdymas ir likvidavimas;
 - g. paskolų tarpininkavimas ir skirstymas naujoviškais kanalais, pavyzdžiui, pasitelkiant sutelktinio finansavimo paslaugas, tarpusavio skolinimo platformas ar kitą skolinimą per platformas (angl. *marketplace lending*), kai ši veikla prisideda prie skolinimo.
14. Veiklos, išvardytos a–f punktuose, turėtų būti laikomos tiesioginiu bankininkystės veiklos išplėtimu tik tuo atveju, kai jos daugiausia teikiamos įstaigoms ar finansų įstaigoms arba vykdomos jų interesais.

4.3. Kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kokia veikla yra papildoma bankininkystės veikla pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 18 punkto b papunktį

Bendrieji kriterijai

15. Veikla turėtų būti laikoma papildančia bankininkystę, kai ji palaiko arba papildo paslaugas ar veiklas, išvardytas Direktyvos 2013/36/ES I priedo 1–12 punktuose ir 15–17 punktuose ir Direktyvos 2014/65/ES I priedo A arba B skirsnyje, arba priklauso nuo jų teikimo, kiek tai susiję su Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnyje išvardytais finansinėmis priemonėmis („palaiko arba papildo bankininkystės veiklą arba priklauso nuo jos“).
16. Remiantis 15 dalyje nustatytais kriterijais atliekamas vertinimas, ar veikla laikytina papildančia bankininkystės veiklą, turėtų būti:
- a. taikomas tik veiklai, kurią vykdo papildomas paslaugas teikiančiomis laikomos įmonės, kurioms turi būti arba gali būti taikomas prudencinis konsolidavimas pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 11 ir 18 straipsnius ir Reglamente (ES) 2022/676 nustatytus kriterijus. Tai apima patronuojančiąsias įmones, patronuojamąsias įmones ir jungtinę veiklą, taip pat visus kitus Reglamento (ES) Nr. 575/2013 18 straipsnio 3 ir 5 dalyse ir 6 dalies a ir b punktuose nurodytus atvejus; ir
 - b. atliekamas atsižvelgiant į veiklos sąsajos ar ryšio reikšmingumą 15 dalyje nurodytos įstaigos ar finansų įstaigos veiklai.

Palaiko bankininkystės veiklą

17. 15 dalyje nurodyta veikla laikoma palaikančia bankininkystės veikla, jeigu ji žymiai pagerina bankininkystės procesų efektyvumą ir veiksmingumą arba sudaro sąlygas teikti bankininkystės produktus ir (arba) paslaugas klientams arba palengvina jų teikimą. Tokių papildomų paslaugų teikimas kitoms grupei priklausančioms papildomas paslaugas teikiančioms įmonėms turėtų būti laikomas netiesiogine pagalba.

18. Nedarant poveikio 17 daliai, toliau nurodytos veiklos turėtų būti laikomos palaikančiomis bankininkystės veiklą:
- a. veiklos palaikymas, pavyzdžiui, procesų optimizavimas ir infrastruktūros plėtra bei priežiūra;
 - b. ryšių su klientais palaikymas, pavyzdžiui, klientų ir banko ryšių palengvinimas (pavyzdžiui, klientų aptarnavimo platformos);
 - c. pagalba užtikrinant rizikos valdymą ir reglamentavimo atitiktį;
 - d. strateginė ir konkurencingumą skatinanti pagalba, pavyzdžiui, rinkos tyrimai, didžiųjų duomenų analitika, inovacijos ir skaitmeninimas arba rinkodaros veikla;
 - e. vidinių funkcijų (angl. *back-office*) ir administracinės veiklos palaikymas, pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių vadyba arba dokumentų tvarkymas.

Papildo bankininkystės veiklą

19. 15 dalyje nurodyta veikla laikoma papildančia bankininkystės veiklą, jei:
- a. ji leidžia grupei priklausančiai įstaigai arba finansų įstaigai išplėsti per specialius platinimo ir rinkodaros kanalus savo klientams teikiamų bankininkystės paslaugų ir produktų asortimentą; arba
 - b. įmonės nebankinės paslaugos ir produktai per specialius platinimo ir rinkodaros kanalus siūlomi ir teikiami grupei priklausančios įstaigos ar finansų įstaigos klientams.
20. Nustatant, ar veikla papildo bankininkystės veiklą, reikėtų remtis objektyviu ir faktiniu vertinimu, o ne abstrakčia prielaida, kad įstaiga ar finansų įstaiga arba įmonė gali siūlyti savo paslaugas ir produktus tai pačiai klientų bazei.

Priklauso nuo bankininkystės veiklos

21. 15 dalyje nurodyta veikla laikoma priklausoma nuo bankininkystės veiklos, jei:
- a. jos vykdymas labai priklauso nuo atitinkamų bankininkystės produktų ar paslaugų, kurias teikia grupei priklausančiai įstaiga ar finansų įstaiga (pavyzdžiui, „pažink savo klientą“, paskolų paraiškų tvarkymas, kredito rizikos vertinimas). Šiuo atžvilgiu atliekant vertinimą turėtų būti atsižvelgiama į su veikla ir darbuotojais susijusius priklausomybės veiksnius; arba
 - b. ją vykdant teikiamų produktų ar paslaugų finansavimas labai priklauso nuo grupei priklausančios įstaigos ar finansų įstaigos teikiamo finansavimo. Įstaigos turėtų ne tik atsižvelgti į įmonės gaunamą finansavimą, bet ir įvertinti, ar esama aiškaus įsipareigojimo suteikti finansavimą.

Veiklos nuoma

22. Šių gairių tikslais veiklos nuoma turėtų reikšti nuomos sutartį, pagal kurią nuomininkui iš esmės neperduodama visa su nuomojamo turto nuosavybe susijusi rizika ir nauda.
23. Atsižvelgiant į 15–21 dalyse išdėstytus bendruosius kriterijus, veiklos nuoma turėtų būti laikoma papildančia bankininkystės veiklą bet kuriuo iš šiuose pavyzdžiuose nurodytų atveju:
- a. kai turto nuoma teikiama grupei priklausančioms arba nepriklausančioms įstaigoms arba finansų įstaigoms (pavyzdžiui, pastatų arba patalpų nuoma);
 - b. kai turto nuoma vis papildoma bankininkystės produktų ar paslaugų siūlymu ir pardavimu nuomininkui per grupei priklausančią įstaigą ar finansų įstaigą (pavyzdžiui, einamosios sąskaitos ar mokėjimo paslaugos); arba
 - c. kai turto nuoma labai priklauso nuo bankininkystės veiklos, įskaitant atvejus, kai įmonė:
 - i. labai priklauso nuo atitinkamų grupei priklausančios įstaigos ar finansų įstaigos teikiamų bankininkystės produktų ar paslaugų. Pavyzdžiui, kai i) sutarties inicijavimas ir sudarymas priklauso nuo grupei priklausančios įstaigos ar finansų įstaigos atlikto kredito rizikos vertinimo arba ii) nuomos surinkimą arba bet kokius veiksmus, kuriais siekiama atgauti skolas arba atitinkamą turtą pagal sudarytas veiklos nuomos sutartis, valdo grupei priklausanči įstaiga ar finansų įstaiga; arba
 - ii. labai priklauso nuo grupei priklausančių įstaigų arba finansų įstaigų teikiamo finansavimo.

Turto nuosavybė arba valdymas

24. Atsižvelgiant į 15–21 dalyse išdėstytus bendruosius kriterijus, turto nuosavybės ar valdymo veikla turėtų būti laikoma papildančia bankininkystės veiklą bet kuriuo iš šiuose pavyzdžiuose nurodytų atveju:
- a. veikla palaiko bankininkystės veiklą, įskaitant atvejus, kai:
 - i. įmonei priklausančios arba jos valdomi nekilnojamojo turto objektai (pavyzdžiui, bankų filialai arba pagrindinės buveinės), naudojami bankininkystės veiklai vykdyti; arba
 - ii. įmonės nuosavybės teisė į turtą kyla tiesiogiai iš bankininkystės veiklos.
 - b. veikla papildo bankininkystės veiklą, įskaitant atvejus, kai:

- i. įmonė savo klientams aktyviai siūlo papildomus bankininkystės produktus ar paslaugas (pavyzdžiui, būsto paskolas), padedančias vykdyti grupės produktų platinimo kartu su kitais produktais (angl. *cross-selling*) strategiją;
 - ii. grupei priklausančios įstaigos arba finansų įstaigos aktyviai siūlo ir parduoda savo klientams investicijas į nekilnojamojo turto fondus arba investuoja valdomą klientų turtą į tokius nekilnojamojo turto fondus, kurių turtą didžiąja dalimi valdo įmonė; arba
 - iii. įmonės turto valdymo paslaugos (pavyzdžiui, investicinio turto valdymas klientams) parduodamos kaip papildoma paslauga su bankininkystės paslaugomis (pavyzdžiui, portfelio valdymo).
- c. veikla iš esmės priklauso nuo bankininkystės veiklos, įskaitant atvejus, kai:
- i. įmonės turimo arba plėtojamo nekilnojamojo turto finansavimas labai priklauso nuo grupei priklausančių įstaigų arba finansų įstaigų teikiamo finansavimo; arba
 - ii. įmonės vykdoma veikla priklauso nuo tam tikrų grupei priklausančių įstaigų arba finansų įstaigų teikiamų bankininkystės produktų ar paslaugų. Šios paslaugos turėtų apimti projektų finansinės rizikos vertinimą, rizikos valdymą, pagalbą atitikčiai užtikrinti ar kitas paslaugas, kurios yra labai susijusios su įmone arba labai nuo jos priklauso.

Duomenų tvarkymo paslaugų teikimas

25. Atsižvelgiant į 15–21 dalyse išdėstytus bendruosius kriterijus, duomenų tvarkymo paslaugų teikimas turėtų būti laikomas papildančiu bankininkystės veiklą bet kuriuo iš šiuose pavyzdžiuose nurodytų atveju:
- a. teikiamos paslaugos palaiko bankininkystės veiklą – padeda užtikrinti, kad bankinės operacijos būtų vykdomos veiksmingai (pavyzdžiui, bankines operacijas palaikančių operacinių sistemų kūrimas ir (arba) priežiūra). Tokių duomenų tvarkymo paslaugų teikimas kitoms grupei priklausančioms papildomoms paslaugoms teikiančioms įmonėms taip pat turėtų būti laikomas netiesiogiai palaikančiu bankininkystės veiklą;
 - b. jis papildo bankininkystės veiklą, pavyzdžiui, padeda plėtoti bankininkystės produktus ar paslaugas, didina jų vertę arba juos papildo. Šiuo atžvilgiu reikėtų atsižvelgti į sisteminę produktų platinimo kartu su kitais produktais praktiką ir bendrus platinimo kanalus; arba
 - c. iš esmės priklauso nuo bankininkystės veiklos, pavyzdžiui, kai duomenų tvarkymo paslaugos labai priklauso nuo bankininkystės veiklos arba su ja susijusių duomenų (pavyzdžiui, klientų mokėjimo duomenų analizės paslaugų teikimas).

4.4. Veiklos, kuri laikoma panašia į Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 18 punkto a ir b papunkčiuose nurodytą veiklą, nustatymas

26. Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 18 punkto c papunkčio taikymo reikmėms kompetentingos institucijos turėtų nepagrįstai nedelsdamos EBI pranešti apie veiklą, kuri gali būti laikoma panašia į a ir b papunkčiuose nurodytą veiklą, nurodydamos atitinkamą veiklą vykdančią įmonę ir paaiškindamos, kodėl jos veikla turėtų būti laikoma panašia ir pagal šias gaires.
27. EBI turėtų taikyti šias gaires nustatydamas, ar veikla, apie kurią pranešta pagal 26 dalį, yra panaši į veiklą, nurodytą Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 18 punkto a ir b papunkčiuose.

4.5. Papildomas paslaugas teikiančios įmonės pagrindinė veikla

28. Turėtų būti laikoma, kad įmonė Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 18 punkto a, b arba c papunktyje nurodytą veiklą vykdo kaip pagrindinę veiklą, jeigu ši veikla aprėpia bent 50 proc. bet kurio iš šių rodiklių:
 - a. įmonės turto, atsižvelgiant į konkrečią jos padėtį;
 - b. įmonės pajamų, atsižvelgiant į konkrečią jos padėtį;
 - c. įmonės darbuotojų, atsižvelgiant į konkrečią jos padėtį.
29. Veikla turėtų būti laikoma pagrindine įmonės veikla, net jei nepasiekiamas nė vienas iš 28 dalyje nustatytų ribų, kai tai galima nustatyti kiekvienu konkrečiu atveju kompetentingai institucijai priimtinu būdu.